

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 13 lipca 2018 r.

ZP-KNPS.431.2.43.2018.EM

Pani
Justyna Ziółkowska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Bolesławcu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 2 – 3 lipca 2018 roku na podstawie art. 186 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy Emilia Molska - Kaźmierczak inspektor wojewódzki i Piotr Szafarowicz główny specjalista z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu przy pl. Józefa Piłsudskiego 2, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Centrum” lub „PCPR”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Centrum w zakresie realizacji dodatku w wysokości 500 zł dla dzieci w pieczy zastępczej oraz usamodzielniania pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 5 czerwca 2018 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na II półrocze 2018 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 lipca 2017 roku do dnia 2 lipca 2018 roku funkcję Dyrektora PCPR pełniła Pani Justyna Ziółkowska odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 6.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, tj. akt postępowania administracyjnych w sprawach o ustalenie prawa do dodatku wychowawczego w wysokości 500 zł dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz akt postępowania administracyjnych w sprawach dotyczących przyznania pomocy osobom pełnoletnim opuszczającym pieczę zastępczą na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie, a także oświadczeń złożonych przez Dyrektora Centrum.

Pani Justyna Ziółkowska została upoważniona przez Starostę Bolesławieckiego do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pieczy zastępczej należących do właściwości powiatu. Na wniosek Dyrektora PCPR Starosta udzielił również upoważnienia Pani Agnieszce Wiśniewskiej.

W okresie objętym kontrolą bieżącą działalność Centrum regulowały zapisy dwóch regulaminów organizacyjnych. Pierwszy z nich został przyjęty uchwałą nr 226/16 Zarządu Powiatu Bolesławieckiego z dnia 30 września 2016 roku i obowiązywał do dnia 28 czerwca 2018 roku. Drugi, przyjęty uchwałą nr 521/18 Zarządu Powiatu Bolesławieckiego, obowiązuje od dnia 29 czerwca 2018 roku. *(dowód: akta kontroli str. 15-38)*

W myśl art. 181 pkt 3 ustawy finansowanie dodatku wychowawczego i dodatku do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a, należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat. Natomiast, zgodnie z art. 180 pkt 13 lit. b) ustawy do zadań własnych powiatu należy finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.

Na podstawie art. 80 ust. 1a ustawy oraz według kryteriów określonych w art. 87, art. 88 i art. 182 ust. 3 ustawy, na każde dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej przysługuje dodatek wychowawczy dla rodziny zastępczej, osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka lub rodziny pomocowej. Natomiast zgodnie z art. 115 ust. 2a ustawy oraz według kryteriów określonych w art. 182 ust. 3 ustawy ustala się na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego prawo do dodatku do zryczałtowanej kwoty na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia.

Według danych przekazanych przez PCPR, na dzień 1 lipca 2017 roku, w rodzinnych formach pieczy zastępczej przebywało łącznie 141 dzieci w wieku do 18 roku życia. We wskazanym powyżej okresie na terenie powiatu bolesławieckiego funkcjonowało 67 rodzin zastępczych spokrewnionych, 34 rodziny zastępcze niezawodowe, 2 rodziny zastępcze zawodowe, 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego. Nie funkcjonowały rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego.

W okresie od 1 lipca 2017 r. do 25 czerwca 2018 r. złożono wnioski dla 46 dzieci, w tym przez rodziny zastępcze spokrewnione dla 24 dzieci, rodziny zastępcze niezawodowe dla 14 dzieci, rodziny zastępcze zawodowe dla 1 dziecka, rodzinę zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego dla 7 dzieci. W okresie objętym kontrolą na terenie powiatu bolesławieckiego nie funkcjonowała żadna rodzina pomocowa.

(dowód: akta kontroli str. 39-40)

Analizie poddano 10 wybranych losowo akt postępowań administracyjnych w sprawach o przyznanie dodatku wychowawczego i ustalono co następuje:

- 1) Rodzina zastępcza składała „Wniosek o przyznanie dodatku wychowawczego” na druku przygotowanym przez Centrum. Wniosek zawierał następujące dane: imię i nazwisko wnioskodawcy, adres zamieszkania, numer telefonu oraz imię i nazwisko dziecka, datę urodzenia, datę złożenia wniosku i podpis osoby ubiegającej się o dodatek oraz pouczenie. Dodatkowo wnioskodawca wskazywał numer rachunku bankowego do przelewu środków finansowych. Do akt załączone były także postanowienia sądowe o umieszczeniu w pieczy zastępczej oraz kopie lub oryginały aktów urodzenia dzieci.
- 2) Dodatek wychowawczy był przyznawany od dnia faktycznego umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.
- 3) Prawo do dodatku wychowawczego na podstawie art. 87 ust. 1a ustawy ustalano na okres 12 miesięcy. Po upływie tego okresu, zgodnie z art. 87 ust. 1b ustawy, jeżeli nie zmieniła się sytuacja rodziny zastępczej mająca wpływ na prawo do dodatku wychowawczego ustalano je na okres kolejnych 12 miesięcy z urzędu.
- 4) Zgodnie z art. 87 ust. 4 ustawy w przypadku, gdy dodatek wychowawczy przysługiwał rodzinie zastępczej za niepełny miesiąc kalendarzowy, był wypłacany w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w pieczy zastępczej w danym miesiącu.
- 5) Zgodnie z art. 88 ust. 4 ustawy przyznanie dodatku wychowawczego następowało w formie decyzji administracyjnej.

Badane pod względem formalnym i merytorycznym decyzje przyznające dodatek wychowawczy były zgodne z art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.), zwanego dalej „Kpa”, i zawierały: oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydawania decyzji. Wśród decyzji poddanych analizie w jednym przypadku jako organ administracji publicznej wydający decyzje wskazano Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu. Zgodnie z art. 182 ust. 3 w indywidualnych sprawach z zakresu pieczy zastępczej należących do właściwości powiatu, organem administracji publicznej uprawnionym do wydawania decyzji dotyczących świadczeń, dodatków, środków finansowych, opłat oraz innych kwot jest starosta, uprawniony przez niego kierownik Centrum lub upoważnieni pracownicy. Decyzje poddane ocenie były skutecznie doręczane, zgodnie z art. 109 Kpa. *(dowód: akta kontroli str. 41-63)*

Usamodzielnianym wychowankiem pieczy zastępczej jest osoba opuszczająca, po osiągnięciu pełnoletności: rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu. Zgodnie z art. 140 ustawy osobie usamodzielnianej przyznaje się na wniosek pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie, według kryteriów określonych w art. 140 – 153 ustawy.

W okresie od 1 lipca 2017 r. do 2 lipca 2018 r. do PCPR wpłynęło 11 wniosków osób usamodzielnianych o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki, 8 wniosków o przyznanie pomocy na usamodzielnienie oraz 9 wniosków o przyznanie pomocy na zagospodarowanie. W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego wszystkim wnioskodawcom przyznano stosowną pomoc. *(dowód: akta kontroli str. 40)*

W toku czynności kontrolnych, w sprawach dotyczących usamodzielnień wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, ustalono, że:

1. Pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i na zagospodarowanie była przyznawana osobom usamodzielnianym, które przebywały w pieczy zastępczej przez okres co najmniej: 3 lat – w przypadku osób usamodzielnianych opuszczających rodzinę zastępczą spokrewnioną oraz roku – w przypadku osób usamodzielnianych opuszczających rodzinę zastępczą niezawodową lub placówkę opiekuńczo – wychowawczą.

2. Pomoc na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie była przyznawana osobom usamodzielnianym, których dochód miesięczny nie przekraczał kwoty 1200 zł, zgodnie z art. 142 ust. 1 ustawy.
3. Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych była przyznawana lub udzielana na wniosek, zgodnie z art. 143 ust. 1 ustawy. Wniosek o pomoc na kontynuowanie nauki i na usamodzielnianie, osoby uprawnione składały w powiecie właściwym do ponoszenia wydatków na finansowanie powyższej pomocy za pośrednictwem kierownika Centrum pomocy powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby usamodzielnianej.
4. Do akt postępowań administracyjnych poddanych kontroli dołączone były zatwierdzone przez kierownika Centrum pomocy indywidualne programy usamodzielnienia osób wnioskujących o pomoc (niektóre wraz z modyfikacjami). Wszczynając postępowanie o przyznanie pomocy należy szczegółowo analizować terminowość sporządzenia dokumentacji dotyczącej indywidualnego programu usamodzielnienia oraz wskazania opiekuna procesu usamodzielnienia.
5. Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie i zagospodarowanie była przyznawana zgodnie z kryteriami określonymi w ustawie (odpowiednio art. 146 ust. 2, art. 149 ust. 1, art. 150 ustawy), tzn. wysokość przyznanej pomocy na kontynuację nauki wynosiła 500 zł, w sytuacji udzielania pomocy na usamodzielnienie jej wysokość była uzależniona od czasu pobytu w pieczy zastępczej, a w przypadku pomocy na zagospodarowanie była ona wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia 26. roku życia oraz w wysokości wskazanej w ustawie. Decyzje poddane analizie zawierały elementy wskazane w art. 107 § 1 Kpa. *(dowód: akta kontroli str. 64-83)*

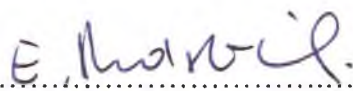
W myśl art. 140 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy, na wniosek osoby usamodzielnianej udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnieniu, a także zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną. W badanym okresie do PCPR wpłynął jeden wniosek o udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej mogli korzystać z dwóch mieszkań treningowych. Praca socjalna z mieszkańcami i nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań należały do obowiązków pracowników socjalnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu. Do tej pory z tej formy pomocy skorzystały 4 osoby. Kierownik oświadczył,

że Centrum zapewniało usługi poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego i psychologicznego. W ramach wsparcia towarzyszącego na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz osób doznających przemocy w rodzinie organizowane były treningi kompetencji społecznych i relacji partnerskich. W stosunku do jednej osoby, która zrealizowała indywidualny program usamodzielnienia, dokonano oceny końcowej procesu usamodzielnienia zgodnie z art. 145 ust. 7 ustawy. (dowód: akta kontroli str. 76, 84-85)

W wyniku przeprowadzonej kontroli problemowej w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu w zakresie realizacji dodatku w wysokości 500 zł dla dzieci w pieczy zastępczej oraz usamodzielniania pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pouczenie

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2018, poz. 998 ze zm.).

.....
(członek zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

.....
ZAST. (kierownik jednostki kontrolującej) ZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej